

Publicznie dostępne wykazy

PROF. DR HAB. WOJCIECH RADECKI
Instytut Nauk Prawnych PAN

Jednym z ważniejszych środków ułatwiających dostęp do informacji o ochronie przyrody jest ujęty w art. 21 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (DzU nr 199, poz. 1227 ze zm.) obowiązek zamieszczania w publicznie dostępnych wykazach danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku i jego ochronie. Według art. 21 ust. 2 pkt 24 tej ustawy w publicznie dostępnych wykazach zamieszcza się następujące dane z zakresu ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (DzU z 2009 r. nr 151, poz. 1220 ze zm.):

- o projektach planów ochrony i projektach planów zadań ochronnych tworzonych dla form ochrony przyrody,
- o wnioskach o wydanie zezwolenia i o zezwoleniach na czynności podlegające zakazom lub ograniczeniom w stosunku do gatunków objętych ochroną,
- o zezwoleniach na przewożenie przez granicę państwa roślin i zwierząt należących do gatunków podlegających ograniczeniom na podstawie przepisów prawa Unii Europejskiej, a także ich rozpoznawalnych części i produktów pochodnych,
- o świadectwach sanitarnych na wywóz żywych roślin pochodzących z uprawy, a należących do gatunków chronionych przepisami unijnymi,
- o zezwoleniach na prowadzenie ogrodu botanicznego, ogrodu zoologicznego lub ośrodka rehabilitacji zwierząt,
- o wnioskach o wydanie zezwolenia i zezwoleniach na usunięcie drzew lub krzewów,
- o decyzjach o wymiarze administracyjnych kar pieniężnych za:

1. zniszczenie terenów zieleni albo drzew lub krzewów spowodowane niewłaściwym wykonywaniem robót ziemnych lub wykorzystaniem sprzętu mechanicznego albo urządzeń technicznych oraz zastosowaniem środków chemicznych w sposób szkodliwy dla roślinności,
2. usuwanie drzew lub krzewów bez wymaganego zezwolenia,
3. zniszczenie drzew, krzewów lub terenów zieleni spowodowane niewłaściwym wykonaniem zabiegów pielęgnacyjnych,
- o zezwoleniach na sprowadzanie do kraju, przetrzymywanie, prowadzenie hodowli, rozmnażanie i sprzedaż na terenie kraju roślin, zwierząt lub grzybów gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przy-

rodniczego mogą zagrozić rodzimym gatunkom lub siedliskom przyrodniczym.

Nie są to jedyne dane istotne z punktu widzenia informacji o ochronie przyrody. Na podstawie art. 21 ust. 2 pkt 1-22 ustawy z 3 października 2008 r. w publicznie dostępnych wykazach zamieszcza się dane o dokumentach sporządzonych na potrzeby tej właśnie ustawy, spośród których bardzo wiele dotyczy ochrony przyrody. Tytułem przykładów wystarczy przywołać dane o dokumentach strategicznych związanych z oddziaływaniem na obszar Natura 2000, o wnioskach o wydanie decyzji i o decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach, jeżeli dotyczą one obszarów przyrodniczo cennych, w tym obszarów Natura 2000, o wnioskach o wydanie decyzji i decyzjach wydawanych dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, dla których przeprowadzono ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, o postanowieniach regionalnego dyrektora ochrony środowiska nakazującego przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, o postanowieniach regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia w zakresie oddziaływania na obszar Natura 2000.

Foto: Roman Witke

Według art. 22 ust. 1 ustawy z 3 października 2008 r. do prowadzenia publicznie dostępnych wykazów są obowiązane organy administracji właściwe w sprawach, w których odpowiednie dane umieszcza się w takich publicznie dostępnych wykazach. Stosownie do art. 23 ust. 1 publicznie dostępne wykazy prowadzi się w formie elektronicznej, a organ administracji zobowiązany do prowadzenia wykazu udostępnia go w Biuletynie Administracji Publicznej.

Umieszczenie danych o dokumentach w publicznie dostępnym wykazie istotnie ułatwia dostęp do informacji. Przypomnę, że informacje udostępnia się w formie ustnej, pisemnej, wizualnej, dźwiękowej, elektronicznej lub innej, a o wyborze formy udostępnienia zasadniczo decyduje występujący w wniosku o udostępnienie informacji. Ustawa z 3 października 2008 r. określa z jednej strony terminy, w jakim udo-

stępni się informację, z drugiej zaś koszty jej udostępnienia. Zasadą jest, że organ administracji udostępnia informację bez zbędnej zwłoki, nie później niż w ciągu miesiąca od dnia otrzymania wniosku, tylko w sprawach skomplikowanych termin ten może być przedłużony do dwóch miesięcy. Ale zgodnie z art. 14 ust. 3 ustawy dokumenty, o których dane są zamieszczane w publicznie dostępnych wykazach, udostępnia się w dniu złożenia wniosku.

Realność prawa do informacji o środowisku i jego ochronie, w tym o ochronie przyrody, w pewnym stopniu zależy od kosztów związanych z uzyskaniem informacji. W tej kwestii art. 26 ust. 1 ustawy z 3 października 2008 r. przyjmuje rozwiązanie, że wyszukiwanie i przeglądanie w siedzibie organu administracji dokumentów wyszczególnionych w publicznie dostępnym wykazie jest bezpłatne. Dopiero zgodnie z art. 26 ust. 2 tej ustawy za wyszukiwanie informacji, a także za przekształcanie informacji w formę wskazaną we wniosku, sporządzanie kopii dokumentów lub danych oraz ich przesłanie organ administracji pobiera opłaty w wysokości odzwierciedlającej związane z tym uzasadnione koszty. Opłaty te nie mogą być nadmierne, mają odzwierciedlać uzasadnione koszty. Ustawodawca zadbał o nieobciążanie ubiegającego się o informację nadmiernymi opłatami określając w art. 27 ustawy górne jednostkowe stawki opłat, o których mowa w art. 26 ust. 2. I tak za wyszukiwanie informacji opłata w zasadzie nie może przekroczyć 10 zł, za przekształcanie informacji w formę wskazaną we wniosku – 3 zł za każdy informatyczny nośnik danych, za sporządzenie kopii dokumentów lub danych w formacie A4 – 60 groszy za stronę kopii czarno-białej a 6 złotych za stronę kopii kolorowej.

Uzyskanie informacji o ochronie przyrody będzie często wstępem do podjęcia działań prawnych przez organizację społeczną. Posłużyć się przykładem: przedstawiciel organizacji społecznej zainteresowanej ochroną przyrody przychodzi do urzędu gminy i żąda przedstawienia informacji o wnioskach o zezwolenie na usunięcie drzew i krzewów oraz o wydanych zezwoleniach. Dane o tych wnioskach i zezwoleniach muszą być zamieszczone w publicznie dostępnym wykazie. Może zatem w siedzibie urzędu natychmiast i bezpłatnie wyszukać i przejrzeć te wnioski i zezwolenia, a jeżeli znajdzie takie, co do których organizacja społeczna uznaje za celowe podjęcie interwencji prawnej w formie włączenia się do postępowania administracyjnego, może zażądać sporządzenia kopii, zapłacić po 60 groszy za stronę kopii czarno-białej, przedstawić wyniki poszukiwań organizacji społecznej, która podejmie decyzję jak dalej uzyskać informację wykorzystać. □